

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีบทสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ข้อสรุปแบ่งออกเป็น 3 ประการ ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

★สรุปแนวโน้มของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทยทางอากาศ

★สรุปพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำและ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้สายการบินไทย ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่อง

- ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว
- พฤติกรรมการใช้จ่าย
- จำนวนวันพัก
- รูปแบบการเดินทาง

★สรุปผลการศึกษากการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำ

5.1.1 สรุปแนวโน้มของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทยทางอากาศ

ในการศึกษาอิทธิพลของการมีสายการบินต้นทุนต่ำในภูมิภาคมาয়งไทยต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยทางอากาศได้ใช้วิธี Piecewise regression เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสายการบินต้นทุนต่ำในภูมิภาคมาয়งไทยต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยทางอากาศ เปรียบเทียบกับวิธีวิเคราะห์ Time Trend เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติกับอิทธิพลของเวลา พบว่าค่า RMSE ของวิธี Piecewise regression มีค่าน้อยกว่า ดังนั้นวิธี Piecewise regression จึงมีความเหมาะสมในการศึกษาแนวโน้มของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาয়งประเทศไทยทางอากาศมากกว่าวิธีวิเคราะห์ Time Trend

ผลการศึกษารูปได้ว่าการมีสายการบินต้นทุนต่ำในภูมิภาคมาয়งประเทศไทย ทำให้นักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น ไม่ว่าประเทศนั้นจะมีสายการบินต้นทุนต่ำมายังประเทศไทยโดยตรงหรือไม่ เพราะประเทศที่ไม่มี

สายการบินต้นทุนต่ำมาประเทศไทยโดยตรงสามารถเดินทางไปยังประเทศใกล้เคียงเพื่อเดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำมาประเทศไทยได้อีกต่อหนึ่ง เช่น ฟิลิปปินส์

5.12 สรุปพฤติกรรมกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ก) ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 21 ถึง 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวยุโรปกว่าร้อยละ 60 นักท่องเที่ยวเหล่านี้ประมาณร้อยละ 50 เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะทางและพนักงานบริษัท นักท่องเที่ยวมีรายได้มากกว่า \$6,000 ต่อเดือน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดประมาณร้อยละ 47

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มาเที่ยวซ้ำและมีวัตถุประสงค์ในการมาประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน โดยนักท่องเที่ยวมักเดินทางกับครอบครัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47 โดยมีขนาดของสมาชิกครอบครัว 2 คน โดยกว่าครึ่งใช้บริการนำเที่ยวในการเดินทาง

ในส่วนของแบบแผนการใช้จ่ายพบว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 5,381 บาท มีค่าใช้จ่ายในหมวดการให้บริการนำเที่ยวมากที่สุด ถัดมาเป็นการซื้อสินค้าและของที่ระลึก และค่าที่พัก

นักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 70 มีอายุอยู่ในช่วง 21 ถึง 40 ปี เป็นนักท่องเที่ยวยุโรปกว่าร้อยละ 67 นักท่องเที่ยวเหล่านี้ประมาณร้อยละ 50 เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะทางและพนักงานบริษัท นักท่องเที่ยวมีรายได้ 1,000-2,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20 การศึกษาเป็นระดับปริญญาตรีมากที่สุดประมาณร้อยละ 40

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มาเที่ยวซ้ำและมีวัตถุประสงค์ในการมาประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน โดยนักท่องเที่ยวมักเดินทางกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีขนาดของกลุ่ม 2 คน โดยกว่าครึ่งไม่ได้ใช้บริการนำเที่ยวในการเดินทาง

ในส่วนของแบบแผนการใช้จ่ายพบว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยมีค่าใช้จ่าย 3,724 บาทต่อคนต่อวัน มีค่าใช้จ่ายในหมวดการซื้อสินค้าและของที่ระลึกมากที่สุด ถัดมาเป็นค่าที่พัก และค่าอาหารและเครื่องดื่ม

ข) การวิเคราะห์คุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จากการศึกษาจากนักท่องเที่ยวตัวอย่างรวม 575 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทย 297 คน และนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำ 278 คน ทำการวิเคราะห์คุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายภายในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยใช้วิธี MCA ในการวิเคราะห์ มีตัวแปรอิสระได้แก่ รายได้ต่อเดือน อายุ อาชีพ การท่องเที่ยวครั้งแรก การใช้สายการบินต้นทุนต่ำในภูมิภาคอาเซียน และการใช้สายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย

ผลการศึกษาพบตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยมีความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป 4 ตัว ได้แก่ ตัวแปรการท่องเที่ยวครั้งแรก ตัวแปรการใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ รายได้ต่อเดือน และอายุ

ค่ากลางของค่าใช้จ่ายของทั้งนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยและสายการบินต้นทุนต่ำเท่ากับ 4,559.30 บาทต่อคนต่อวัน นักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยจะมีค่าใช้จ่าย 5,168 บาทต่อคนต่อวัน และนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำจะมีค่าใช้จ่าย 3,970 บาทต่อคนต่อวัน

ดังนั้นสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทย

สำหรับตัวแปรการท่องเที่ยวครั้งแรกพบว่า ผู้ที่มาท่องเที่ยวครั้งแรกจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่าผู้ที่มาเที่ยวซ้ำ ในส่วนของรายได้ต่อเดือนพบว่า ผู้ที่มีรายได้ 5,001-6,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือนจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่าช่วงรายได้อื่น ๆ และผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

ค) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จากการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยร้อยละพบว่า นักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยมีจำนวนวันพักเฉลี่ย 14.89 วันต่อคน และนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำมีจำนวนวันพักเฉลี่ย 18.65 วันต่อคน เมื่อนำมาเฉลี่ยกันแล้วนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีจำนวนวันพัก 16.70 วันต่อคน

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยว โดยมีตัวแปรอิสระได้แก่ รายได้ต่อเดือน เพศ อาชีพ อายุ การท่องเที่ยวครั้งแรก การใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในเส้นทางระหว่างประเทศ และการใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในเส้นทางในประเทศ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยปัวซอง (Poisson regression) เทียบกับวิธีการวิเคราะห์ถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least squares: OLS) โดยใช้นักท่องเที่ยวตัวอย่างจำนวน 562 ตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีปัวซอง พบตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อจำนวนวันพัก ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไป ได้แก่ เพศ, อาชีพ, การท่องเที่ยวครั้งแรก และการใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในเส้นทางในประเทศ

ด้วยวิธี OLS พบว่า เพศ, อาชีพ (ยกเว้นอาชีพนักเรียนนักศึกษา), การท่องเที่ยวครั้งแรก และการใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในเส้นทางในประเทศมีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักอย่างมีนัยสำคัญที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ทั้งสองวิธีให้ผลตรงกันว่าโดยเพศชายจะมีวันพักนานกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอาชีพเกษียณ ว่างานหรือแม่บ้านจะมีวันพักนานกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพที่มีรายได้อื่นๆ ผู้ที่มาท่องเที่ยวครั้งแรกจะมีวันพักน้อยกว่าผู้ที่มาเที่ยวซ้ำ และนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำจะมีจำนวนวันพักมากกว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทย

ง) รูปแบบการเดินทางภายในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม MAP for Windows version 1.1.2 ซึ่งแบ่งรูปแบบการเดินทางในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติออกเป็น 7 รูปแบบ คือ แบบเส้นตรง แบบสองขา แบบสามขา แบบวน แบบวนและเส้นตรง แบบวนออก และแบบอื่น ๆ พบว่านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยและสายการบินต้นทุนต่ำมีพฤติกรรมการเดินทางแบบเส้นตรงมากที่สุด เพราะนักท่องเที่ยวเหล่านี้ต้องการใช้เวลาในการเยี่ยมชมแต่ละสถานที่อย่างเต็มที่ ลักษณะการเดินทางจะมีการใช้บริการสายการบินภายในประเทศไปยังจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแล้วเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดหรือพื้นที่โดยรอบ อาจมีการเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียง แต่จะเดินทางกลับในเส้นทางเดิม

การที่รูปแบบการเดินทางที่ได้รับความนิยมลำดับที่ 2 ของนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยเป็นแบบวน และผู้ที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำเป็นแบบสองขา อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีการเดินทางไปทั้งภาคเหนือและภาคใต้ แต่นักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินไทยนั้นสามารถเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปยังจังหวัดภูเก็ตได้โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ แต่ถ้านักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำต้องการเดินทางจากภาคเหนือไปภาคใต้จะต้องมาเปลี่ยนเครื่องบินที่กรุงเทพฯ เพราะสายการบินต้นทุนต่ำไม่มีเส้นทางจากภาคเหนือไปภาคใต้โดยตรง จึงทำให้รูปแบบการเดินทางลำดับที่สองของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีรูปแบบที่ต่างกัน

5.1.3 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำ

จากการสำรวจนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำจำนวน 296 คน พบว่า นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 68 ของนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำยินดีนำเงินที่ประหยัดได้จากค่าโดยสารเครื่องบินมาใช้จ่ายในการเดินทางครั้งนี้

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 95 ของผู้ที่ยินดีนำเงินมาใช้จ่ายเป็นการใช้จ่ายในประเทศไทย ดังนั้นเงินที่ประหยัดได้จากการมีสายการบินต้นทุนต่ำนี้ยังคงเป็นรายได้ให้กับประเทศไทยแต่กระจายไปยังการใช้จ่ายด้านอื่น ๆ แทน

5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

จากผลการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางมาประเทศไทย พฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ผ่านมา สามารถให้ข้อเสนอแนะกับฝ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

5.2.1 รัฐบาลควรอำนวยความสะดวกให้กับสายการบินต้นทุนต่ำระหว่างประเทศที่จะมาใช้บริการสนามบินนานาชาติในประเทศไทย เพราะจะทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากยิ่งขึ้น

5.2.2 ควรประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งช้อปปิ้งให้กับนักท่องเที่ยวที่ใช้สายการบินต้นทุนต่ำ ให้มากยิ่งขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีวันพักในเมืองไทยมากกว่า และมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเงินเพื่อการซื้อสินค้า

5.2.3 สายการบินไทยควรรักษาเส้นทางการบินให้บริการจากภาคเหนือไปภาคใต้โดยตรงให้เข้มแข็ง เพราะเป็นตลาดที่ตนเองได้เปรียบ

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

การเก็บข้อมูลในการศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงในฤดูกาลท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมเดินทางเข้ามาประเทศไทยพอดี การศึกษาในครั้งต่อไปน่าจะมีการเก็บข้อมูลทั้งในฤดูกาลและนอกฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อศึกษาว่าฤดูกาลจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวหรือไม่